

ת"פ 33360/07/17 - מדינת ישראל נגד רועי מאיר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 33360-07-17 מדינת ישראל נ' מאיר

לפני כבוד השופט איתי הרמלין
המאשימה מדינת ישראל
ע"י עו"ד רינת יצחקי
נגד
הנאשם רועי מאיר
ע"י עו"ד מיכל הלבני

גזר דין

1. לאחר שמיעת ראיות בתיק זה הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירה של איומים. זאת, בעקבות תגובות (comment) שפרסם הנאשם ביום 12.7.2017 ל"פוסט" בדף חדשות אינטרנטי בשם 0404 שהתפרסם ברשת "פייסבוק". ה"פוסט" שבו מדובר היה סרטון שאליו הוצמדו הדברים הבאים: "צפו: בירי כדורים חיים וזיקוקין חוגגים הערבים את סיום הבגרויות. אפילו בתרח"ט צה"לי אין כזאת כמות מטורפת כפי שיורים היום בשכונה אחת בלבד. ירי דומה מבוצע בכפרים רבים. (צילום מפסגות: ברוך שמאל)". ב"פוסט" צפו 17,000 איש, הוא שותף על ידי 21 איש והגיבו עליו 79 איש. בתגובתו כתב הנאשם כך: "ואחמד טיבי בוכה על כך ששוטרים משתמשים בנשק חי כשהם נכנסים לבצע מעצר. ואני אומר למה נשק חי ומעצרים פשוט למחוק אותם מהאוויר עם השכנים ה"תמימים" שלהם. ואחמד טיבי אני יהיה יותר משמח לדפוק לך כדור בראש". התגובות שפרסם הנאשם הגיעה ביום שבו פורסמה לידיעתו של ח"כ ד"ר אחמד טיבי והוגשה בשמו תלונה לקצין הכנסת ומשם למשטרה. בפנייה לקצין הכנסת הוגדרו דבריו של הנאשם: "עבירה על החוק ואיום ברור ברצח".

2. במסגרת פרשת ההוכחות בתיק זה עוררה ההגנה שאלות רבות הן באשר להיבטים עובדתיים והן באשר להיבטים משפטיים. טענות ההגנה נגעו הן לשאלת התקיימות היסוד ההתנהגותי והיסוד הנפשי של עבירת האיומים והן להצדקה להגשת כתב האישום לנוכח סוג העבירה שבה מדובר ונסיבות ביצועה. בסיומו של הליך ההוכחות קבעתי שהתקיימו אצל הנאשם הן היסוד ההתנהגותי והן היסוד הנפשי הנדרשים בהגדרת העבירה. לנוכח נסיבות שונות שבהן ניסוחם של הדברים כפניה ישירה לח"כ טיבי ודברים שאמר הנאשם בחקירתו אודות רצונו שאחמד טיבי ילמד מדבריו שהוא אדם שנוא, קבעתי כי מדובר באיום על ד"ר טיבי עצמו. בשל ניסוח הדברים קבעתי שכוונת הנאשם הייתה לא רק להקניט את ח"כ טיבי אלא אף להפחידו. כיוון שהאיום הופנה נגד נבחר ציבור, שהיא נסיבה מחמירה משמעותית, דחיתי גם את טענת הנאשם שלנוכח מדיניות האכיפה של עבירת האיומים, לא היה מקום להגיש נגדו כתב אישום.

3. כפי שצינתי בהכרעת הדין, כאשר אדם מאיים על חבר כנסת שהוא נבחר ציבור בפגיעה פיזית, לא רק שהוא פוגע בשלוות הנפש של המאיום, בתחושת הבטחון שלו ובחירות הפעולה שלו כאדם, אלא שהוא עלול באמצעות האיום להרחיק את חבר הכנסת מן הציבור ולפגוע ביכולתו לייצג את הציבור שבחר בו - בין אם בשל יצירת ריחוק פיזי ובין משום הטלת האימה שתרתיע את חבר הכנסת מלייצג נאמנה את שולחיו. כלומר, מי שנפגע מאיום על חבר כנסת הוא לא רק המאיום עצמו, אלא גם ציבור בוחריו והדמוקרטיה עצמה. אין ספק אם כן שאיום על חבר כנסת הוא בעל השלכות פוטנציאליות קשות יותר מאשר איום על אדם מן השורה. כלומר, בתיק זה מתקיימת נסיבה מחמירה משמעותית.

4. בצד ההתחשבות בנסיבה המחמירה שפירטתי לעיל, לא ניתן להתעלם מן המאפיינים המיוחדים של רשת האינטרנט באופן כללי ושל רשת "פייסבוק" באופן פרטי. אין ספק כי רשתות אלה חוללו מהפכה שלה צדדים חיוניים רבים. כפי שצינתי בהכרעת הדין, האינטרנט חולל מהפכה של נגישות למידע. שתי הרשתות אפשרו גם לקרב בין רחוקים. רשתות אלה העניקו גם חופש ביטוי כמעט בלתי מוגבל לכל פרט. בעוד בעבר הייתה היכולת להפצת רעיונות שמורה למתי מעט, בעקבות קיומן של רשתות אלה יכול כל פרט לפרסם את דעתו ברבים ודבריו עשויים להתפשט בתפוצה רחבה מאד. למרבה הצער, דמוקרטיזציה זו של השיח היא בעלת צדדים חיוניים ושליילים כאחד. היעדרם של מסננים ושסתומים שהיו קיימים בעבר מאפשר גם למי שאוחז בדעות שאינן בקונצנזוס לנסות לשכנע בעמדותיו ולאתגר דעות מקובלות בציבור. היעדרם של מסננים ושסתומים אלה (כגון שליטה של מערכות העיתונים בתוכן המידע שמתפרסם) מאפשר מנגד גם הפצה רחבה של ידיעות בדויות וביטויי שנאה והסתה. יתכן כי בהתאם ל"תאוריית החלונות השבורים"[1] סביבה שבה רווח שיח שנאה נותנת לאנשים תחושה של לגיטימציה להשתמש בעצמם בביטויים קשים ומכוערים. יתכן גם שהעובדה שמדובר בסביבה "וירטואלית" ולא "פיזית" גורמת למשתמשי הרשת להקל ראש בדברים שהם כותבים בסביבה זו. כך או כך, לא ניתן להתכחש לכך ששיח שנאה רווח מאד ברשת. את דבריו הפסולים של הנאשם ובמיוחד את חלקם הראשון אני רואה כחלק משיח השנאה שלמרבה הצער רווח כאמור באינטרנט.

5. נסיבה עובדתית נוספת שהיא בעלת משקל, היא אופן העברת האיום מן המאיים למאיום. איום המושמע פנים אל פנים הוא בדרך כלל מפחיד יותר מאשר איום הנמסר בעקיפין. במקרה שבפניי לא רק שהאיום לא נאמר בפניו של המאיום, אלא שהנאשם גם לא שלח אותו ישירות אל ח"כ טיבי (לא בדואר, לא בדואר אלקטרוני ולא בתוכנת מסרים מיידיים). הנאשם גם לא פרסם "פוסט" משל עצמו, אלא כתב תגובת באתר חדשות אינטרנטי שבפלטרומת "פייסבוק" - כלומר, לא כל מי שנחשף ל"פוסט" שעליו הגיב נחשף לדברים, אלא רק מי שקרא את התגובות. הנאשם אף לא "תייג" את דף הפייסבוק של ח"כ טיבי בתגובת שכתב[2]. נראה כי איום שמפורסם בדרך שבה פרסמו הנאשם משדר למאיום נחישות פחותה של המאיים להוציא לפועל את האיום.

6. עוד יש לציין כי אמנם קבעתי בהכרעת הדין שדבריו של הנאשם אינם יכולים להתפרש אלא כאיום, ואולם יש לתת משקל מסוים (גם אם משקל קטן מאד) לכך שהנאשם לא השתמש בביטוי המבטא וודאות במימושו של האיום, כגון: "אני אתקע לך כדור בראש", אלא במבנה לשוני מורכב יותר: "אני יהיה יותר משמח לתקוע לך כדור בראש" (שכפי שהסברתי בהכרעת הדין מתפרש כאיום ברצח בין היתר על רקע שני המשפטים שקדמו לו בטקסט שכתב הנאשם).

7. מוסכם על הצדדים כי מתחם העונש ההולם לעבירה של איומים כאשר לא מתקיימות נסיבות מחמירות נע בין מאסר על תנאי לתקופת מאסר בפועל. עם זאת, הצדדים חלוקים בשאלה מהו מתחם העונש ההולם בתיק זה. התובעת סבורה כי בשל העובדה שהאיום הופנה אל חבר כנסת, מתחיל מתחם העונש ההולם בעונש מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות. הסניגורית סבורה שהנסיבה המחמירה "מתקזזת" עם הנסיבות מפחיתות החומרה שהזכרתי לעיל, כך שמתחם העונש ההולם הוא זה החל על עבירות איומים שלא מתקיימות לגביהן נסיבות מחמירות.

8. התובעת הפנתה לסדרת פסקי דין שבהם על רקע העובדה שהאיום הופנה ל"מאויים מיוחד" (עובדת סוציאלית או שופט) נקבע מתחם עונש הולם המתחיל ממאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות (ת"פ (רמלה) 55018-10-18 **מדינת ישראל נ' עמאד ג'ית** (2019), ת"פ (ראשון לציון) 49230-07-16 **מדינת ישראל נ' פלונית** (2019), עפ"ג (חיפה) 31668-08-17 **עדואן צבח נ' מדינת ישראל** (2018), רע"פ 3057/18 **טל פלדמן נ' מדינת ישראל** (2018)). עיון בפסקי הדין מעלה כי בשלושה מתוך ארבעה תיקים אלה מדובר היה באיום שהושמע בשיחה פנים אל פנים ובאחד בשיחת טלפון בין הצדדים. כלומר, בכולם מדובר היה בתקשורת קולית ישירה בין המאייים למאויים. התובעת הפנתה למקרה יחיד שבו על רקע זהות מושא האיום נקבע מתחם עונש הולם לעבירת איומים שאינו מתחיל ממאסר על תנאי כאשר האיום נמסר ברשת האינטרנט (שם - איום ברצח על רקע נטיה מינית), אך גם שם היה מדובר במשלוח הודעה ישירות למאויים ומפרופיל פיקטיבי (ת"פ (תל אביב) 14752-10-16 **מדינת ישראל נ' יובל אהרונוב** (2019)).

9. הסניגורית הפנתה לפסקי דין שבהם נקבע מתחם עונש הולם המתחיל ממאסר על תנאי גם כאשר מדובר ב"מאויים מיוחד" (בת זוג ומאבטח) אף כשהאיום נמסר ישירות (ת"פ (נצרת) 7785-06-16 **מדינת ישראל נ' אביאל סניור** (2018) ות"פ (באר שבע) **מדינת ישראל נ' ציון ווקנין** (2016)). הסניגורית הפנתה עוד לתיק שבו איום אדם בהתכתבות ישירה ברשת האינטרנט על רקע נטיות המיניות ועל המאייים נגזר עונש של מאסר על תנאי בלבד (ע"פ (ירושלים) 36223-05-18 **אדם דוסתארה נ' מדינת ישראל** (2018)).

10. לאור האמור לעיל, אני קובע כי לנוכח האופן העקיף שבו הועבר במקרה זה האיום למושאו כפי שתיארתי לעיל (ואזכיר שכתב האישום ייחס איום על ח"כ טיבי בלבד ולא על יתר קוראי התגובות) ולנוכח ניסוח הדברים, הרי שעל אף החומרה הרבה הנעוצה בכך שהאיום הופנה לנציג ציבור, הרי שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לתקופת מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות. אבהיר כי עצם העובדה שהאיום הועבר ברשת האינטרנט וספציפית ב"פייסבוק" אין בה די כדי להוות משקל נגד לקיומה של הנסיבה המחמירה מאד הנוגעת לכך שהאיום הופנה לנבחר ציבור. בדברי על האופן העקיף של העברת הדברים כוונתי לכך שהדברים לא נשלחו ישירות לח"כ טיבי אלא נכתבו בתגובת ידיעה בדף של אתר חדשות ברשת פייסבוק (ולא ב"פוסט" של הנאשם) ומבלי שהנאשם תיג את המאויים או אדם קרוב אליו. איום על חבר כנסת באופן ישיר יותר, גם ברשת האינטרנט, היה מחייב הטלת רכיב ענישה ממשי כלשהו - לכל הפחות שירות לתועלת הציבור.

11. במהלך ניהול ההוכחות בתיק כתב הנאשם מכתב התנצלות בכתב ידו לח"כ טיבי. במכתב זה (נ/3) כתב הנאשם כך:

לכבוד ח"כ טיבי

אני שולח לך את התנצלותי לגבי פוסט שהעליתי בזמני לפייסבוק עם תוכן פוגעני בו ניתן להבין כי אני מאיים על כבודו. לא היה לי כוונה לאיים כלל ובטח שלא חשבתי לבצע מעשה כזה. זהו פוסט שנכתב ברגע של קלות דעת, ובאותו רגע לא חשבתי על ההשלכות. אני מקווה שתמצא לנכון לסלוח לי, ולבטל את ההאשמות נגדי. שוב אני מתנצל. לא היה רגע בו באמת התכוונתי למה שכתבתי.

רועי מאיר

12. התובעת, שלא התרשמה ממכתב ההתנצלות שכתב הנאשם, טענה כי לנוכח היעדר עבר פלילי יש למקם את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, ואילו הסניגורית סברה כי יש למקם את העונש בתחתית המתחם ממש.

13. לנוכח היעדר עבר פלילי של הנאשם ובהתחשב במכתב ההתנצלות שכתב אני סבור כי יש למקם את עונשו בתחתית מתחם העונש ההולם. אציין כי אילו הייתי קובע כי מתחם העונש ההולם מחייבת רכיב ענישה ממשי, הייתי שוקל לסטות ממנו לקולא משיקולי שיקום בשל מכתב ההתנצלות שכתב הנאשם.

14. לנוכח האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשים מאסר על תנאי לשלוש שנים שלא ישוב ויעבור עבירה של איומים.

ב. קנס בסך 1,000 ₪ או 7 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.2.2020.

ג. אני מורה לנאשם לחתום בתוך 14 יום מהיום על התחייבות בסך 5,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירה של איומים. ההתחייבות תיכנס לתוקף ביום חתימתה והיא תעמוד בתוקף במשך 3 שנים. לא יחתום הנאשם במועד על ההתחייבות, יאסר למשך 21 יום.

15. טרם סיום אציין כי כפי שציינה הסניגורית בסיכומיה אף אני סבור כי ראוי להתמודד עם התופעה הרווחת למרבה הצער של השמעת ביטויי שנאה על רקע לאומני, דתי או אחר, בראש ובראשונה בדרך של חינוך לסובלנות ולקבלת האחר, ולא רק באמצעות הכלים של המשפט הפלילי. כמו כן, כפי שצינתי בהכרעת הדין, לנוכח היקף הפרסומים ברשת "פייסבוק" יתכן ששימוש בכלים הפנימיים של תלונה והסרה המוטמעים ברשת עצמה, יהיה יעיל יותר משימוש

בכלים של המשפט הפלילי.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, 3 בנובמבר 2019, בנוכחות הצדדים.

[1]"*Broken Windows: The police and neighborhood safety*", *The Atlantic* (Mar 1982)

[2] תיוג שכזה היה מודיע למפעילי הדף של ח"כ טיבי על האיום שהושמע